Posiedzenie Polsko-Czeskiego Zespołu ds. Podręczników Szkolnych, Poznań, 14–15 kwietnia 2014 roku

Instytut Historii UAM w dniach 14–15 kwietnia 2014 roku był gospodarzem pierwszego posiedzenia Polsko-Czeskiego Zespołu ds. Podręczników Szkolnych, powstałego z inicjatywy Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego. Do Poznania przyjechali goście z: Uniwersytetu w Ostrawie – prof. Blažena Gracová, prof. Tadeusz Siwek, dr Martin Tomášek; z Uniwersytetu w Pradze – prof. Zdeněk Beneš; z Centrum Pedagogicznego dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszyńsku – mgr Marta Kmet' oraz przedstawiciele polskich ośrodków naukowych: dr hab. Małgorzata Machałek z Uniwersytetu Szczecińskiego, dr hab. Józef Brynkus z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, dr Ryszard Gładkiewicz z Uniwersytetu Wrocławskiego. Spotkanie zorganizowała przewodnicząca Zespołu ze strony polskiej – dr hab. Danuta Konieczka-Śliwińska, pracownik Instytutu Historii UAM.

Posiedzenie Zespołu poprzedziło spotkanie strony czeskiej i wiceprzewodniczącego Zarządu Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego dr. Ryszarda Gładkiewicza z pracownikami Pracowni Bohemistycznej IH UAM: prof. dr. hab. Józefem Doboszem i dr Marzeną Matłą. Podczas spotkania zaprezentowano m.in. kierunki badań Pracowni, aktualnie realizowane projekty naukowe oraz wydane publikacje. Badacze z Czech przekazali swoje najnowsze książki: Denisy Labischovej *Historical Consciousness in School Education* (Ostrava 2013), X. sjezd českých historiků, 14.–16.9.2011, Ostrava, Svazek III (red. Blažena Gracová i Denisa Labischová, Ostrava 2013), Denisy Labischovej, Blaženy Gracovej i Lenky Zádrapovej *Changes in European Consciousness Within the Context of Education* (Ostrava 2013). Dr Ryszard Gładkiewicz przedstawił z kolei dwie publikacje Międzynarodowego Centrum Studiów Śląskich: *Granice Śląska w interdyscyplinarnej perspektywie* (red. Ryszard Gładkiewicz, Teresa Sołdra-Gwiżdż, Marek S. Szczepański, Opole–Wrocław 2012) oraz *Encyklopedia Śląska i Śląsk w encyklopediach* (red. Marek S. Szczepański, Teresa Sołdra-Gwiżdż, Opole–Katowice 2011).

Pierwszy dzień obrad rozpoczęła wizyta członków Zespołu w Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu, gdzie dzięki uprzejmości jego dyrektora ks. Romana Dworackiego goście mieli okazję zobaczyć najcenniejsze zasoby poznańskiej placówki. Następnie pod kierunkiem Elżbiety Nowakowskiej, pracownika Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT, zwiedzano katedrę i nowo

wybudowane Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego „Brama Poznania”. Dalsza część programu obejmowała obrady w Colegium Historicum, siedzibie Instytutu Historii UAM, połączone z wystąpieniami prof. Józefa Dobosza (dyrektora IH UAM) oraz dr. Ryszarda Gładkiewicza, jako przedstawiciela Zarządu Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego. Tego samego dnia członków Zespołu wraz z dyrektorem IH UAM prof. Józefem Doboszem gościł także na spotkaniu w Rektoracie prof. Zbigniew Pilarczyk, prorektor UAM oraz dziekan Wydziału Historycznego, prof. Kazimierz Ilski. W trakcie prowadzonych rozmów zaproponowano JM Rektorowi UAM prof. dr. hab. Bronisławowi Marciniakowi objęcie patronatem, a Instytutowi Historii UAM opieką naukowo-organizacyjną działalności Zespołu ds. Podręczników Szkolnych, a także utworzenie na terenie UAM przedstawicielstwa PCzTN.

Merytoryczna część posiedzenia Zespołu, zarówno w poniedziałek 14 kwietnia, jak i we wtorek 15 kwietnia, obejmowała trzy wystąpienia główne: dr. R. Gładkiewicza na temat dziejów polsko-czeskich komisji podręcznikowych, prof. B. Gracovej nt. badań nad problematyką polską w czeskich podręcznikach szkolnych oraz dr. hab. D. Konieczki-Śliwińskiej nt. badań nad problematyką czeską w polskich podręcznikach szkolnych. W toku dyskusji ustalono ostateczny skład Zespołu i jego strukturę organizacyjną. Całość prac będą koordynować, jako współprzewodniczące: prof. Błażena Gracová – ze strony czeskiej oraz dr. hab. Danuta Konieczka-Śliwińska – ze strony polskiej, pozostałe osoby pełnią funkcję członków Zespołu. Poza obecnymi na posiedzeniu, swoją gotowość do włączenia się do działalności Zespołu zgłosiły ponadto prof. dr. hab. Grażyna Pańko z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz dr. Lenka Németh Vitová z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Doprecyzowano również zakres planowanej analizy podręcznikowej, obejmującej przede wszystkim podręczniki do nauczania historii, literatury i języka, wiedzy o społeczeństwie, geografii i edukacji regionalnej, z zastrzeżeniem że materiał badawczy będą stanowić nie tylko *stricto* podręczniki, ale również towarzyszące im materiały dydaktyczne, wchodzące w skład całościowych pakietów edukacyjnych. Zespół podkreślił potrzebę skoncentrowania badań porównawczych przede wszystkim na tych zagadnieniach, których w podręcznikach obu stron wyraźnie brakuje, a co łączy oba narody i państwa. Zaproponowano podjęcie działań przygotowawczych do dalszej pracy Zespołu polegających m.in. na szczegółowym zapoznaniu się

z systemami edukacyjnymi i podstawami programowymi obu krajów oraz koncepcjami edukacji regionalnej. Ustalono ponadto program następnego posiedzenia, zaplanowanego na 9–10 października 2014 roku w Trzebieszowie k. Łódka Zdroju, a którego celem będzie przedyskutowanie założeń metodologicznych i dydaktycznych projektowanych analiz podręcznikowych.

Danuta Konieczka-Śliwińska (Poznań)